

Informācija par vakcinācijas pret Covid-19 efektivitāti un ECDC apsvērumiem par vakcināciju pret Covid-19 infekciju

Vakcinācijas pret Covid-19 efektivitāte

Inficēšanās. Centra epidemioloģiskās uzraudzības dati liecina, ka personām vecuma grupā virs 80 gadiem, kuri ir saņēmuši 2. balstvakcināciju, Covid-19 infekcija konstatēta **3 reizēs retāk**, nekā nevakcinētām personām attiecīgajā vecumā, salīdzinot datus par periodu no 2022. gada septembra līdz 2023. gada martam uz 100 000 vakcinētiem ar 2. balstvakcināciju un uz 100 000 nevakcinētām personām.

Stacionēšana. Par periodu no 2022. gada septembra līdz 2023. gada martam uz 100 000 personām, kuras ir saņēmušas 2. balstvakcināciju, personas vecumgrupā virs 80 gadiem tika stacionētas **4,7 reizēs retāk**, nekā nevakcinētas personas.

Letāls iznākums. Letāli iznākumi Covid-19 pacientiem ar 2. balstvakcināciju konstatēti **13,3 reizēs retāk**, nekā nevakcinētajiem.

ECDC vērš uzmanību uz citu valstu pētījumiem par vakcīnu efektivitāti un detalizēti atsaucās uz ASV pētījumiem, piemēram, par balstvakcinācijas efektivitāti (VE) ar monovalento un bivalento vakcīnu, kas liecina par augstu aizsardzību pret smagu slimību iepriekš vakcinētiem indivīdiem. ASV veiktais kohorta pētījums par bivalento VE pret smagu slimības norisi konstatēja, ka pacientiem vecumā virs 65 gadiem, kuri iepriekš bija vakcinēti un saņēmuši balstvakcināciju, bivalentās vakcīnas VE bija augstāka nekā monovalentām vakcīnām. VE pret smagu slimību, hospitalizāciju vai letālo iznākumu bija **24,9%** vienai monovalentas vakcīnas balstvakcinācijas devai un **61,8%** vienai bivalentas vakcīnas balstvakcinācijas devai.

2023. gada 20. – 23. martā Pasaules Veselības organizācijas Imunizācijas ekspertu stratēģiskā padome (SAGE) sanāksmē pārskatīja Covid-19 vakcinācijas riska grupu prioritātes, uzsvērot, ka augstas prioritātes grupā esošajiem indivīdiem ieteicams veikt balstvakcināciju 6 vai 12 mēnešus pēc pēdējās saņemtas vakcīnas devas, nosakot intervālu atkarībā no tādiem faktoriem kā vecums un imūnkompromitējošs veselības stāvoklis¹.

ECDC apsvērumi par vakcināciju pret Covid-19

ECDC publicētais tehniskais dokuments par sabiedrības veselības apsvērumiem par Covid-19 vakcināciju 2023. gadam², sniedz pārskatu ne tikai par pieejamajiem zinātniskajiem pierādījumiem un epidemioloģisko situāciju, bet arī metodiskos ieteikumus Covid-19 vakcinācijas kampaņas plānošanai 2023. gadā.

ECDC aprēķini norāda, ka ja 2023. gada rudens vakcinācijas kampaņa sasniegs augstu vakcinācijas aptveri senioru vidū, tā ļaus līdz pat 32% samazināt ar Covid-19 saistīto stacionēšanas epizožu skaitu.

ECDC eksperti norāda, ka izšķirošas ir rudens vakcinācijas kampaņas, kas vērstas uz vecākām vecuma grupām un citām augsta riska populācijas grupām. ECDC uzskata, ka Covid-19 vakcinācijas aptveres paaugstināšanas mērķis kļūst izaicinošs, jo mazinās iedzīvotāju interese par Covid-19 infekciju un vakcināciju. Faktori, kas izraisa vakcinācijas aptveres samazināšanos ietekmē pat iedzīvotāju grupas, kuras iepriekš izradīja interesi vakcinācijai saslimstības pacēluma periodos. Tādēļ turpmāk, organizējot vakcinācijas kampaņas, vajadzētu akcentēt mērķtiecīgas komunikācijas veidošanu, koncentrējot centienus uz augstas prioritātes grupu sasniegšanu un iesaistīšanu, izmantojot uzticamus un efektīvus informācijas kanālus un ziņnešus, kā arī sniedzot skaidru informāciju par to, kurām grupām

¹ https://cdn.who.int/media/docs/default-source/immunization/sage/2023/march-2023/sage_march_2023_meeting_highlights.pdf?sfvrsn=a8e5be9_4

² <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/covid-19-interim-public-health-considerations-vaccination-2023.pdf>

vakcinācija tiek rekomendēta, pieejamo vakcīnu veidu un intervāliem starp vakcinācijām. Tāpat iedzīvotājiem jāatgādina kāpēc ir svarīgi būt informētiem par vakcināciju (īpaši tiem, kas pieder riska grupām). Turklāt Covid-19 vakcinācijas pakalpojuma organizēšanas un saņemšanas vienkāršošana veicinātu labāku komunikāciju, atsaucību un vakcinācijas aptveri.